

LUIS ALONSO

Arquitecte. Fundador de l'estudi Alonso y Balaguer

Cosmopolita La creixent trajectòria internacional de Luis Alonso es fonamenta en la tasca que ha realitzat a Catalunya durant més de tres dècades, sobretot en el sector privat. Té nombrosos projectes en marxa en països llatinoamericans com Xile, Perú i el Brasil

“L'efecte Guggenheim s'ha fet servir d'una manera desordenada”

ANTONI RIBAS TUR

El creixement desaforat que es va produir a l'Estat durant els anys previs a l'esclat de la bombolla immobiliària va fer que l'arquitecte Luis Alonso i els seus socis, autors d'obres com l'Hotel Ohla, l'Hesperia Tower i la reforma de Les Arenes, amb Richard Rogers, expandissin la tasca internacional del seu despatx. Fa dos anys es va traslladar a Xile a la recerca de més “excitació intel·lectual”. Actualment, Alonso y Balaguer Arquitectos Asociados té sis oficines, a més de Barcelona, a Santiago de Xile, Lima, Nova York, São Paulo, Bogotá i Rio de Janeiro, amb una seixantena d'arquitectes. Acaba de publicar el llibre *Arquitectura sin jet lag*, un recull de 25 projectes de l'estudi en deu països. Va respondre a l'entrevista l'ARA des de Xile, després d'una sessió de preparació per a una altra marató. Ja n'ha corregut més d'una dotzena.

A *Arquitectura sin jet lag* diu que l'arquitectura catalana té prestigi internacional però que els arquitectes podrien construir més fora. Poso l'exemple de la gastronomia catalana: als anys 80 es limitava, des del punt de vista internacional, al pa amb tomàquet i a les mongetes amb botifarra. Avui és un obrellaunes econòmic i una referència mundial a través d'una sèrie de personatges, des del desaparegut Santi Santamaria fins a Ferran Adrià i Carme Ruscalleda. Als anys 80 ja se sabia que l'arquitectura catalana era una referència mundial, però si avui algú pregunta algun nom català recent en l'àmbit internacional, costa molt recordar-ne un, tret del desaparegut Enric Miralles.

Què s'ha fet malament?

Les escoles d'arquitectura, que han ofert una formació extraordinària, no han sabut transmetre que es pot internacionalitzar. A més, l'arquitecte ha de tenir unes mínimes nocions d'economia. També s'ha de tenir en compte la comoditat que ha suposat per als arquitectes poder viure d'encàrrecs fonamentalment públics i també privats des dels Jocs Olímpics. Quan ha arribat la crisi ha agafat a contrapeu molta gent, perquè no s'han cregut que sortir era una bona eina. Ens hem de creure que tenim una gran responsabilitat social i que es pot transmetre econòmicament.

Què vol dir amb aquest “obrellaunes econòmic”?

Estem construint la torre Bacatá a Colòmbia, el segon gratacel més alt de Llatinoamèrica. No és casualitat que darrere els arquitectes vinguin enginyeries, industrials i consultories catalans. Això vol dir, senzillament, que l'arquitectura és la punta de llança d'un país. No només s'han de recollir els beneficis de l'arquitectura sinó tot el que pot arrossegar darrere seu.

També ha subratllat la importància que els arquitectes generin els seus propis projectes.

Un 40% dels projectes que hem desenvolupat en els hem autocreat. L'arquitecte té una capacitat de generar idees, de plantejar alternatives, tant al sector privat com al públic, que de vegades no arriba a veure solucions per a un barri, un carrer o un subsòl. No pots estar esperant que et truquin a la porta i et facin un encàrrec. El millor que pots fer és agafar tu la iniciativa.

Què pensa del gest que va fer Frank Gehry quan li van preguntar si feia arquitectura espectacle?

L'arquitectura espectacle està condemnada a morir. Estic totalment en contra d'una arquitectura que és com una joia amplificada i convertida en un edifici. Pense que aquest tipus d'arquitectura s'hauria de desenvolupar precisament per fer joies. L'efecte Guggenheim s'ha fet servir d'una manera força desordenada. S'ha portat a uns límits que són insostenibles. Barcelona ha demostrat amb molts edificis que, sense aquesta ostentació de noms internacionals, es pot tenir una vàlua pròpia sense caure en bestieses econòmiques.

Està construint la vila olímpica per a àrbitres i premsa dels Jocs Olímpics de Rio de Janeiro. El cost de les obres del Mundial de futbol van aixecar moltes crítiques. ¿És difícil d'explicar a la ciutadania la inversió en l'arquitectura?

A Catalunya tenim el gran avantatge que tenim el concepte que l'arquitectura és una eina i un bon recurs per a la regeneració social. La ciutadania i els arquitectes vam tenir la sort de tenir un alcalde model, Pasqual Maragall, que va confiar la regeneració urbana de Barcelona als arquitectes. Això pot fer que generi cohesió social, que precisament és un dels grans reptes que tenen a Llatinoamèrica. Sempre hi ha necessitat de cohesió social, però especialment als països llatinoamericans està immadura i, en aquest sentit, l'arquitectura pot aportar un valor afegit.

Amb quines eines s'aconsegueix aquesta cohesió?

Amb barris on hi hagi promiscuïtat funcional, que no siguin guetos funcionals. Aquesta ha sigut una de les formes de creixement molt estesa a tot Llatinoamèrica, copiant el model nord-americà. I és totalment insostenible... En el moment en què els expliques que Barcelona és una referència mundial perquè cada illa de l'Eixample és una microciutat en si mateixa on pots trobar usos residencials, hotelers, comerç, oficines i parcs a l'interior de les illes, veuen que aquesta és l'autèntica forma de vida, una forma de vida cohesionadora. —

Des que es va traslladar a Xile, Luis Alonso passa deu dies cada dos mesos a Barcelona, on té el despatx central. RUTH MARIOT

“Les escoles no han sabut transmetre que l'arquitectura catalana es podia internacionalitzar”

“Els arquitectes han pogut viure d'encàrrecs públics i la crisi ha agafat molta gent a contrapeu”